

[Hem](#) > ... > [Peningfordringar](#) > [Insolvens/konkurs](#) > Austria

Insolvens/konkurs

Innehåll inlagt av

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Mot vem kan insolvensförfaranden inledas?

Den österrikiska insolvensrätten begränsas inte till företagare. Snarare definieras insolvensmöjligheten som en del av den privaträttsliga kapaciteten (dvs. förmågan att inneha rättigheter och skyldigheter, vilket också gäller för minderåriga och juridiska personer), enligt följande: En person som kan inneha rättigheter och skyldigheter kan också gå i konkurs. Detta är inte beroende av den rättsliga handlingsförmågan (dvs. förmågan att självständigt fatta beslut om giltiga rättshandlingar). Därför kan alla fysiska personer (även barn) vara konkursgäldenärer, liksom även juridiska personer (inom privaträtten eller offentlig rätt), registrerade handelsbolag enligt den österrikiska bolagslagen, dvs. Unternehmensgesetzbuch (öppna bolag, kommanditbolag) och dödsbon. Däremot kan ett bolag med en passiv delägare och ett enkelt bolag inte gå i konkurs.

Efter att en juridisk person eller ett registrerat handelsbolag upplösts, är det tillåtet att inleda ett insolvensförfarande endast så länge tillgångarna inte delats upp (se § 68 i insolvenslagen, Insolvenzordnung).

Då det gäller tillgångarna i kreditinstitut, värdepappersföretag, företag som tillhandahåller värdepapperstjänster, samt försäkringsbolag, kan ett konkursförfarande inledas, men inte ett rekonstruktionsförfarande (§ 82.1 i lagen om bankväsendet, Bankwesengesetz, § 79 i lagen om värdepapperstillsyn från 2018, Wertpapieraufsichtsgesetz 2018, § 309.3 i lagen om tillsyn av försäkringsbolag, Versicherungsaufsichtsgesetz 2016).

2 Under vilka förutsättningar kan man inleda ett insolvensförfarande?

Efter att 2010 års ändring av lagen om insolvensrätt (Insolvenzrechtsänderungsgesetz 2010) började gälla finns det bara ett enda ordinarie insolvensförfarande i den österrikiska konkurslagstiftningen. Men oavsett det konkreta förfarandet finns det samtidigt flera olika definitioner, enligt vad som anges nedan.

Insolvensförfarandet kallas konkursförfarande (Konkursverfahren), om det inte finns någon plan för företagsrekonstruktion, dvs. Sanierungsplan, nedan kallad rekonstruktionsplan, när förfarandet inleds. Inom ramen för ett konkursförfarande är det i princip möjligt att avyttra eller att sanera företaget.

Insolvensförfarandet kallas rekonstruktionsförfarande (Sanierungsverfahren) om en rekonstruktionsplan föreligger redan då förfarandet inleds. Förfarandet är inriktat på att gäldenären ska kunna omstrukturera sina skulder. Detta är möjligt för fysiska personer som bedriver ett företag, för juridiska personer, för handelsbolag och för dödsbon (se § 166 i insolvenslagen).

Rekonstruktionsförfarandet kan genomföras med eller utan att gäldenären själv råder över sina tillgångar (Eigenverwaltung). Gäldenären får själv råda över sina tillgångar (under uppsikt av en rekonstruktionsförvaltare, Sanierungsverwalter), om gäldenären i sin rekonstruktionsplan erbjuder insolvensgäldenärerna en andel på minst 30 % och om det dessutom finns ytterligare styrkande handlingar. Då behövs till exempel en finansiell plan ur vilken det framgår att finansieringen har säkerställts för de närmaste 90 dagarna.

En ytterligare variant av insolvensförfarandet är förfarandet för skuldreglering (Schuldenregulierungsverfahren).

Denna möjlighet står öppen för fysiska personer som inte bedriver näringsverksamhet.

För att inleda ett insolvensförfarande krävs en ansökan, antingen från själva gäldenären eller från en av borgenärerna. Om ett rekonstruktionsförfarande inleds, måste gäldenären hur som helst inlämna en ansökan och en rekonstruktionsplan.

För att kunna inleda ett insolvensförfarande krävs i princip att gäldenären är på obestånd (se § 66 i insolvenslagen). Insolvensförfarandet kan även inledas vid hot om obestånd, i form av ett rekonstruktionsförfarande (se § 167.2 i insolvenslagen). Ett insolvensförfarande inleds även vid överskuldsättning, och kan riktas mot registrerade handelsbolag där ingen av de obegränsat ansvariga delägarna är en fysisk person. Vid överskuldsättning kan insolvensförfaranden även inledas mot juridiska personers tillgångar eller mot dödsbon (se § 67 i insolvenslagen).

Ytterligare förutsättningar för att ett insolvensförfarande ska inledas är att det finns tillräckligt med tillgångar för att täcka kostnaderna. Kostnader som måste täckas är i varje fall inledande kostnader (med undantag för vissa förfaranden för skuldreglering).

När ett insolvensförfarande inleds, publiceras en kungörelse i insolvensdatabasen på internet (www.justiz.gv.at). Rättsverkningarna i samband med inledandet av ett insolvensförfarande träder i kraft i början av den dag som följer på publiceringen av kungörelsen. I offentliga register (fastighetsregistret, företagsregistret) noteras dessutom att ett insolvensförfarande har inletts.

Om insolvensförfarandet inte kan inledas omedelbart, ska konkursdomstolen förordna interimistiska åtgärder i syfte att säkra konkursboet och i synnerhet för att förhindra ogiltigförklaring av rättshandlingar och för att säkra företagets fortsatta drift, såvida inte ansökan om inledande av ett insolvensförfarande är uppenbart ogrundad (se § 73 i insolvenslagen). Domstolen kan förbjuda gäldenären att vidta vissa rättshandlingar (t.ex. att avyttra eller inteckna fastigheter), eller fastställa att det behövs ett rättsligt godkännande för sådana rättshandlingar. Det är också möjligt för domstolen att utse en interimistisk förvaltare.

3 Vilka tillgångar ingår i konkursboet? Hur behandlas de tillgångar som förvärfas av gäldenären efter att insolvensförfarandet har inletts?

Alla sådana tillgångar som är föremål för verkställighet och som tillhör gäldenären vid den tidpunkt då insolvensförfarandet inleds eller som gäldenären får medan insolvensförfarandet pågår kommer att dras in i samband med att insolvensförfarandet inleds, så att gäldenären inte längre fritt kan förfoga över dem (se § 2.2 i insolvenslagen). Dessa tillgångar kommer att ingå i konkursboet.

I konkursboet ingår således all lös och fast egendom som tillhör gäldenären, såsom andelar i fast egendom och samägandebolag, fordringar, äganderätter och arv. I konkursboet ingår inte gäldenärens fordringar om underhåll in natura, personlig arbetskraft eller icke utmättningsbara delar av betalningar (existensminimum). Lös egendom som inte kan vara föremål för utmätning (t.ex. saker för personligt bruk) samt mycket personliga rättigheter (t.ex. kommersiella rättigheter) kan inte heller ingå i konkursboet.

Om gäldenären bor i ett hus som ingår i konkursboet (eller har en bostadsrätt), så ska de bostadsutrymmen som är nödvändiga för gäldenären och dennes familj tills vidare överlämnas till dem (se § 5.3 i insolvenslagen). Detta förhindrar dock inte att huset (eller bostadsrätten) avyttras inom ramen för insolvensförfarandet. Sådana hyresrätter (eller andra nyttjanderätter) som inbegriper bostadsutrymmen och som är nödvändiga för gäldenären och dennes familj ska också överlämnas av konkursdomstolen till gäldenären så att han fritt kan förfoga över dessa utrymmen (se § 5.4 i insolvenslagen). Om sådana rättigheter överlämnas till gäldenären så att han fritt kan förfoga över dessa, innebär det att de berörda rättigheterna inte ingår i konkursboet.

Borgenärskommittén (Gläubigerausschuss) kan med tillstånd av konkursdomstolen också besluta att sådana fordringar som inte verkar kunna indrivnas i tillräcklig utsträckning eller sådana föremål som är av ringa värde inte ska ingå i konkursboet (se § 119.5 i insolvenslagen). Meningen med att vissa föremål hålls isär från konkursboet är att man ska undvika att avyttra föremål som ingår i konkursboet om de inte är vinstbringande för konkursboet.

4 Vilka befogenheter har gäldenären respektive konkursförvaltaren?

Konkursförfarande

- Gäldenären
 - har rätt att inlämna en ansökan om att inleda ett konkursförfarande och att vidta rättsliga åtgärder mot att konkursförfarandet inleds,
 - förlorar förfoganderätten över de tillgångar som ingår i konkursboet i och med att konkursförfarandet inleds,
 - har rätt att delta i borgenärssammanträdet (Gläubigerversammlung) och borgenärskommitténs (Gläubigerausschuss) möten,
 - har rätt att inlämna en ansökan om att få utarbeta en rekonstruktionsplan.
- Konkursförvaltaren
 - ansvarar för det praktiska genomförandet av insolvensförfarandet,
 - kontrollerar gäldenärens ekonomiska ställning,
 - fortsätter att driva företaget, om det inte lades ner då förfarandet inleddes, och under villkor att fortsatt drift av företaget inte medför någon nackdel för borgenärerna,
 - kontrollerar de anmälda fordringarna,
 - kontrollerar om en rekonstruktionsplan ligger i borgenärernas intresse och om planen beräknas vara genomförbar,
 - fastställer vilka tillgångar som finns och avyttrar dem,
 - förvaltar och företräder konkursboet,
 - utövar sin rätt till återvinning i konkursboet,
 - fördelar behållningen efter avyttring av konkursboet.

I fråga om konkursförfaranden för fysiska personer som inte bedriver näringsverksamhet (dvs. i ett förfarande för skuldreglering) utses en konkursförvaltare endast i undantagsfall. Om konkursdomstolen avstår från att utse en konkursförvaltare, ska konkursdomstolen själv ta sig an de uppgifter som enligt insolvenslagen ska hanteras av konkursförvaltaren.

Rekonstruktionsförfarande där gäldenären inte längre själv råder över sina tillgångar

- Gäldenären
 - ansöker om inledande av rekonstruktionsförfarandet och utarbetande av en rekonstruktionsplan,
 - förlorar förfoganderätten över de tillgångar som ingår i konkursboet i och med att konkursförfarandet inleds,
 - har rätt att delta i borgenärssammanträdet och borgenärskommitténs möten.
- Konkursförvaltaren
 - ansvarar för det praktiska genomförandet av insolvensförfarandet,
 - kontrollerar gäldenärens ekonomiska ställning,
 - fortsätter att driva företaget, om det inte lades ner då förfarandet inleddes, och under villkor att fortsatt drift av företaget inte medför någon nackdel för borgenärerna,
 - kontrollerar de anmälda fordringarna,
 - kontrollerar om en rekonstruktionsplan ligger i borgenärernas intresse och om planen beräknas vara genomförbar,
 - förvaltar och företräder konkursboet,
 - utövar sin rätt till återvinning i konkursboet.

Rekonstruktionsförfarande där gäldenären fortfarande själv råder över sina tillgångar

- Gäldenären
 - ansöker om att ett rekonstruktionsförfarande ska inledas där gäldenären fortfarande får råda över sina egna tillgångar, och ansöker också om att få utarbeta en rekonstruktionsplan, samt inlämnar dessutom tillsammans med ansökan sådana styrkande handlingar som krävs om gäldenären fortfarande själv vill råda över sina tillgångar,
 - behåller sin (begränsade) förfoganderätt och förvaltar i princip fortfarande själv sina tillgångar,
 - står under tillsyn av rekonstruktionsförvaltaren (Sanierungsverwalter) och konkursdomstolen.
- Rekonstruktionsförvaltaren
 - övervakar gäldenären och dennes företagsledning,

- tillåter eller nekar tillåtelse att genomföra rättshandlingar som inte ingår i den normala driften av ett företag,
- företräder gäldenären i samtliga sådana angelägenheter där denne inte har förfoganderätt,
- granskar gäldenärens ekonomiska ställning,
- kontrollerar om rekonstruktionsplanen är genomförbar och om det föreligger grunder för att frånta gäldenären rätten att själv råda över sina tillgångar,
- kontrollerar de anmälda fordringarna,
- utövar sin rätt till återvinning i konkursboet.

Konkursdomstolen ska övervaka konkursförvaltarens arbete. Domstolen kan utfärda skriftliga eller muntliga förelägganden, samt avkräva rapporter och ytterligare upplysningar från berörda parter. Konkursdomstolen har även insyn i fakturor och andra skriftliga handlingar, samt har rätt att utföra nödvändiga undersökningar. Domstolen kan också förordna om att konkursförvaltaren ska be om anvisningar av borgenärskommittén i vissa enskilda frågor. Konkursförvaltaren ska underrätta domstolen om genomförandet av vissa typer av affärer innan dessa affärer slutförs (se § 116 i insolvenslagen), medan andra affärer absolut kräver godkännande av borgenärskommittén och konkursdomstolen (se § 117 i insolvenslagen).

Utnämning av konkursförvaltare och utbetalande av ersättning till denne:

När insolvensförfarandet inleds, ska en konkursförvaltare utses på officiell väg av en konkursdomstol. Konkursförvaltaren ska vara en moraliskt oklanderlig, tillförlitlig och ha yrkeskompetens uppvisa kunskaper om insolvensfrågor (se § 80.2 i insolvenslagen). I fråga om företagsinsolvens ska konkursförvaltaren ha tillräckliga kunskaper om handelsrätt eller företagsekonomi (se § 80.3 i insolvenslagen). Personer som är intresserade av insolvensförvaltning kan registrera sig på en förteckning över konkursförvaltare. Denna förteckning kan hittas på Internet (www.iv.justiz.gv.at) och ska hjälpa domaren i insolvensförfarandet att välja ut en lämplig konkursförvaltare.

Konkursförvaltaren får inte vara nära släkt med gäldenären (se § 32 i den österrikiska insolvenslagen), men inte heller dennes konkurrent, och ska vara oberoende av både gäldenären och borgenärerna (se § 80b.1 i insolvenslagen).

Även juridiska personer kan utses till konkursförvaltare. Juridiska personer ska meddela domstolen namnet på den särskilt utsedda fysiska person som företräder den juridiska personen vid förvaltningen av insolvensförfarandet (se § 80.5 i insolvenslagen).

Konkursförvaltaren kan göra anspråk på ersättning av sina kontanta utlägg och ett arvode för sina professionella tjänster inklusive mervärdesskatt (se § 82 första meningen i insolvenslagen). Storleken på konkursförvaltarens arvode är fastställt i lag (se § 82 i insolvenslagen) och anpassas till den bruttointäkt som konkursförvaltaren lyckas samla in då tillgångarna avyttras. I detta belopp ingår emellertid enbart sådana intäkter som konkursförvaltaren medverkat till att intjäna. Konkursförvaltaren har rätt att få ett belopp på minst 3 000 euro. Ytterligare ersättning ska utbetalas i samband med godkännandet av en rekonstruktions- eller betalningsplan (se § 82a i insolvenslagen) och vid avyttring av särskilda delar av konkursboet, dvs. Sondermasse (se § 82d i insolvenslagen). Separat ersättning utbetalas också för fortsatt drift av företaget (se § 82.3 i insolvenslagen).

5 Vilka villkor gäller för kvittning?

I princip finns det fortfarande möjligheter till kvittning av gäldenärens fordringar medan insolvensförfarandet pågår.

Men detta kan endast ske under villkor att fordringarna kunde kvittas mot varandra när förfarandet inleddes. Kvittning är inte tillåtet om en insolvensborgenär blev gäldenär i konkursboet först efter att insolvensförfarandet inleddes, eller om fordringen mot gäldenären uppstod efter att insolvensförfarandet inleddes (§ 20.1 första meningen i insolvenslagen). Dessutom är kvittning utesluten, om den tredje partens motfordran mot gäldenären uppstod under de senaste sex månaderna innan insolvensförfarandet inleddes och om den tredje parten vid den tidpunkt då fordran uppstod kände till att gäldenären är på obestånd eller borde ha känt till detta (§ 20.1 och 20.2 i insolvenslagen). I sådana fall är till och med ringa försumlighet till men för den tredje parten.

Inom ramen för insolvensförfarandet är kvittning mot en villkorad fordran även möjlig. I sådana fall spelar det ingen roll om det är insolvensborgenärens eller gäldenärens fordran som är villkorad. Om insolvensborgenären

har en villkorad fordran, kan konkursdomstolen kräva att säkerhet ställs för att kvittningen ska kunna genomföras (se § 19 Abs. 2 i insolvenslagen). Kvittning vid insolvensförfaranden faller inte heller på att insolvensborgenärens fordran inte avser indrivning av penningbelopp (se § 19.2 i insolvenslagen). Detta medför inga svårigheter, eftersom sådana anspråk omvandlas till penningfordringar när insolvensförfarandet inleds (se § 14.1 i insolvenslagen).

Insolvensborgenärer med kvittningsbara fordringar behöver inte anmäla sina fordringar i samband med insolvensförfarandet om deras fordringar täcks in av motfordran (se § 19.1 i insolvenslagen). Högsta domstolen i Österrike (Oberster Gerichtshof, OGH) fastslog emellertid att insolvensborgenärer som inte utnyttjar den lagstadgade möjligheten till kvittning medan insolvensförfarandet pågår enligt § 19.1 i insolvenslagen oftast kan kvitta sina fordringar endast upp till det kvoterade belopp som fastställts i rekonstruktionsplanen, efter att rekonstruktionsplanen har vunnit laga kraft och insolvensförfarandet har avslutats (se det österrikiska rättsinformationssystemet RIS-Justiz RS0051601 [T4]).

6 Hur påverkar insolvensförfarandet gäldenärens gällande avtal?

Bilaterala avtal

Om ett bilateralt avtal mellan gäldenären och den andra parten inte fullgjorts helt och hållet eller bara delvis, kan konkursförvaltaren antingen fullgöra (samtliga) delar av avtalet i stället för gäldenären och kräva att den andra parten också gör det, eller alternativt häva avtalet (se § 21.1 i insolvenslagen). I fråga om ett rekonstruktionsförfarande där gäldenären fortfarande själv råder över sina tillgångar uppmanas gäldenären avge en sådan förklaring enligt § 21 i insolvenslagen. Om gäldenären vill häva avtalet, krävs rekonstruktionsförvaltarens godkännande (se § 171.1 i insolvenslagen). Om gäldenärens affärspartner är skyldig att betala ett förskott, kan denne vägra betala detta belopp ända tills en säkerhet ställs, förutom om affärspartnern kände till gäldenärens dåliga ekonomiska läge då avtalet ingicks (se § 21.3 i insolvenslagen).

Hyesavtal

Om ett insolvensförfarande pågår mot hyresgästen, har konkursförvaltaren rätt att säga upp hyresavtalet med en lagstadgad eller kortare ömsesidigt överenskommen uppsägningstid (se § 23 i insolvenslagen).

Anställningsavtal

Om gäldenären är arbetsgivare och om anställningsförhållandet redan har inletts, kan anställningsavtalet i princip upphävas inom en månad efter offentliggörande av beslutet genom vilket nedläggning av företaget eller en del av företaget föreskrivs, godkänns eller fastställs. Detta sker genom att arbetstagaren drar sig ur anställningsavtalet i förtid och genom att konkursförvaltaren upphäver anställningsavtalet och respekterar den uppsägningstid som fastställts i lag eller kollektivavtal eller som legitimt och ömsesidigt överenskommit, med beaktande av de lagstadgade uppsägningsvillkoren. Särskilda bestämmelser gäller för insolvensförfaranden där gäldenären har rätt att själv råda över sina tillgångar.

Förbud mot hävning av avtal

Om företagets fortsatta drift är hotad i sådana fall där avtalet hävs, kan gäldenärens avtalsparter endast av tvingande skäl häva avtal som slutits med gäldenären. Detta ska göras senast sex hela kalendermånader efter att insolvensförfarandet har inletts. Gäldenärens försämrade ekonomiska läge räknas inte som tvingande skäl, och inte heller situationer där gäldenären försenat betalar av sådana fordringar som förfallit till betalning innan insolvensförfarandet inleddes (se § 25a.1 i insolvenslagen). Dessa begränsningar gäller inte om hävningen av avtalet är nödvändig för att undvika allvarliga personliga eller ekonomiska nackdelar för avtalsparten, om hävningen sker i samband med anspråk på utbetalning av krediter, eller om hävningen gäller anställningsavtal (§ 25a.2 i insolvenslagen).

Ogiltiga avtal

Enligt § 25b.2 i insolvenslagen är det inte tillåtet att avtala om rätt att frånträda eller häva avtalet i sådana fall där ett insolvensförfarande inleds. Detta gäller i princip för samtliga avtal (med några få undantag, som gäller sådana avtal som ingåtts enligt den österrikiska banklagen, Bankwesengesetz eller börslagen, Börsegesetz).

7 Hur påverkar insolvensförfarandet förfaranden som inleds av enskilda borgenärer (med undantag för pågående rättegångar)?

Från och med den tidpunkt då insolvensförfarandet inleds, kan insolvensborgenärerna inte längre väcka talan i domstol mot gäldenären för att driva in sina fordringar separat eller utanför insolvensförfarandet (vilket innebär ett förbud mot domstolsprocesser, dvs. Prozesssperre, se § 6.1 i insolvenslagen). Interimistiska åtgärder kan inte heller förordnas för att driva in konkursfordringar. Endast i sådana rekonstruktionsförfaranden där gäldenären fortfarande själv råder över sina tillgångar har gäldenären rätt att driva rättstvister och andra myndighetsförfaranden, förutsatt att dessa myndighetsförfaranden gäller den del av tillgångarna som gäldenären fortfarande råder över (se § 173 i insolvenslagen). Om gäldenären väcker talan efter att insolvensförfarandet inleds, eller om en talan väcks mot gäldenären, vilket i båda fallen strider mot bestämmelserna i § 6.1 i insolvenslagen, ska en sådan talan förkastas.

Efter att ett insolvensförfarande inletts kan en insolvensfordran inte vara föremål för exekutiva åtgärder, med andra ord kan den inte beläggas med kvarstad eller kopplas till förmånsrätt (exekutionsförbud, dvs. Exekutionssperre, se § 10.1 i insolvenslagen). Det finns inget allmänt exekutionsförbud i fråga om sådan separationsrätt eller förmånsrätt som fastställts redan innan insolvensförfarandet inleddes. Därför kan exekutiva åtgärder vidtas för att genomdriva sådana rättigheter även medan insolvensförfarandet pågår.

Förbud mot domstolsprocesser och exekutionsförbud ska beaktas av domstolarna ex officio och gäller samtliga insolvensborgenärer.

8 Hur påverkar insolvensförfarandet pågående förfaranden som redan har inletts av enskilda borgenärer?

Förfaranden som redan anhängiggjorts och som har anknytning till insolvensmassan kommer att avbrytas ex lege, dvs. enligt lag, i och med att insolvensförfarandet inleds (se § 7.1 i insolvenslagen). Avbrutna förfaranden ska ex officio beaktas av myndigheterna.

Förfaranden som gäller konkursfordringar kommer inte heller att återupptas före domstolsförhandlingarna för prövning av fordringarna, dvs. Prüfungstagsatzung (se § 7.3 i insolvenslagen). Om anspråket på ersättning som fastställts i samband med domstolsförhandlingarna för prövning av fordringarna bestrids av konkursförvaltaren eller en borgenär som har rätt till detta, kan det avbrutna förfarandet fortsätta i form av en revisionsprocess (se § 113 i insolvenslagen).

Vissa förfaranden kan fortsätta omedelbart om de gäller sådana anspråk som inte behöver anmälas inom ramen för insolvensförfarandet.

Verkställighetsförfaranden (Exekutionsverfahren) som har påbörjats innan insolvensförfarandet inleddes kommer i princip inte att avbrytas. Om rätt till exekutiva åtgärder som gäller beläggande med kvarstad eller koppling till förmånsrätt erhöles under de sista 60 dagarna innan insolvensförfarandet inleddes, upphör dessa åtgärder emellertid att gälla ex lege, dvs. enligt lag, såvida inte dessa åtgärder fastställdes på grundval av offentligrättsliga anspråk (se § 12.1 i insolvenslagen). Om dessa åtgärder upphör att gälla, ska det exekutiva återvinningsförfarandet avbrytas på konkursdomstolens begäran eller efter konkursförvaltarens ansökan (se § 12.2 i insolvenslagen).

9 Hur brukar borgenärerna delta i insolvensförfarandet?

Borgenärssammanträdet

Borgenärssammanträdet utgörs av samtliga insolvensborgenärer och har till syfte att möjliggöra för insolvensborgenärerna att medverka i förfarandet. Det ligger på konkursdomstolens ansvar att sammankalla och leda borgenärssammanträdet (se § 91.1 i insolvenslagen). Det första borgenärssammanträdet sammankallas när insolvensförfarandet inleds. Detta är ett lagstadgat sammanträde. Konkursdomstolen sammankallar till ytterligare sammanträden efter eget gottfinnande. Borgenärssammanträdet ska sammankallas i synnerhet på begäran av konkursförvaltaren, borgenärskommittén eller åtminstone två gäldenärer vars fordringar har ett värde som motsvarar ungefär en fjärdedel av konkursfordringarnas sammanlagda värde, varvid det ska anges

vad det är som man ska förhandla om.

Borgenärssammanträdet har rätt att begära att vissa typer av förfaranden inleds (t.ex. att en borgenärskommitté ska tillsättas, eller att konkursförvaltaren ska entledigas). Dessutom ligger det på borgenärssammanträdets ansvar att rösta om godkännande av en rekonstruktionsplan.

I regel behövs absolut majoritet av rösterna då borgenärssammanträdet ska fatta beslut eller framställa en begäran. Antalet röster ska beräknas enligt storleken på fordringsbeloppen (se § 92.1 i insolvenslagen).

Borgenärskommittén

En borgenärskommitté behöver inte nödvändigtvis utses varje gång ett insolvensförfarande inleds, utan enbart om det verkar nödvändigt att tillsätta ett sådant organ på grund av företagets särart eller särskilda omfattning. Om hela företaget eller en del av det ska avyttras eller hyras ut (se § 117.1 första meningen i insolvenslagen), ska en borgenärskommitté alltid utses. Borgenärskommitténs uppgift är att övervaka förfarandet och stödja konkursförvaltaren i hans arbete (se § 89.1 i insolvenslagen). Om viktiga åtgärder ska vidtas, ska förvaltaren begära ett yttrande av borgenärskommittén (se § 114.1 i insolvenslagen). Borgenärskommitténs godkännande krävs i fråga om vissa typer av affärer (t.ex. avyttring av företaget) för att de ska vara giltiga.

En borgenärskommitté består av tre till sju medlemmar. Kommittén utses ex officio eller på domstolens begäran. Borgenärskommittén behöver inte uteslutande bestå av borgenärer, utan medlemmarna kan också vara andra fysiska eller juridiska personer.

Skyddsorganisationer för borgenärer (Gläubigerschutzverbände)

I praktiken bevakas insolvensborgenärernas intressen på ett mångsidigt sätt av olika skyddsorganisationer för borgenärer. Dessa organisationer anmäler fordringar, deltar i domstolsförhandlingar och röstar om rekonstruktionsplanen på borgenärernas vägnar. Skyddsorganisationerna för borgenärer övervakar också konkursförvaltarens utbetalningar.

10 I vilken mån kan konkursförvaltaren använda eller avyttra de tillgångar som ingår i konkursboet?

I princip ska de föremål som ingår i konkursboet avyttras av konkursförvaltaren utanför domstol, i synnerhet genom försäljning på den öppna marknaden. Endast i undantagsfall och om detta fastställts av konkursdomstolen på begäran av konkursförvaltaren, genomförs en exekutiv auktion enligt exekutionslagen (Exekutionsordnung).

Borgenärskommittén kan med tillstånd av konkursdomstolen också besluta att sådana fordringar som inte verkar kunna indrivnas i tillräcklig utsträckning eller sådana föremål som är av ringa värde ska överlåtas till gäldenären så att han fritt kan förfoga över dessa.

11 Vilka fordringar ska anmälas gentemot konkursboet och hur behandlas fordringar som uppkommer efter det att insolvensförfarandet har inletts?

Konkursfordringar

Konkursfordringar är fordringar av borgenärer som vid den tidpunkt då insolvensförfarandet inleds har förmögenhetsrättsliga anspråk gentemot gäldenären (se § 51 i insolvenslagen). Till konkursfordringarna räknas emellertid inte konkursfordringarnas upplupna räntor efter att insolvensförfarandet inleddes, kostnaderna för att delta i insolvensförfarandet, böter på grund av någon form av brottsliga gärningar, samt anspråk på gåvor och i fråga om insolvensförfaranden mot dödsbon även anspråk på legat (se § 58 i insolvenslagen).

I fråga om konkursfordringar gäller i regel likabehandlingsprincipen. Vid insolvensförfarandet prioriteras varken offentliga myndigheter eller arbetstagare.

I de efterställda fordringarna ingår emellertid delägarnas fordringar gällande återbetalning av sådana aktieägarlån som används i stället för bolagets eget kapital.

Om en borgenär vill ha sina ersättningsanspråk tillgodosedda ur konkursboet, måste borgenären anmäla sin konkursfordran inom ramen för insolvensförfarandet, även om en rättegång om denna fordran pågår, eller trots att ett domslut redan föreligger.

Massafordringar

Till konkursboets fordringar räknas särskilda fordringar som uttryckligen anges i lagen och som uppstår först efter att insolvensförfarandet inletts. Konkursboets fordringar är anspråk på konkursboet. Dessa anspråk ska tillgodoses i förväg, dvs. innan insolvensborgenärernas ersättningsanspråk tillgodoses, och pengarna ska utbetalas ur konkursboet (se § 47.1 i insolvenslagen). De viktigaste av massafordringarna är följande (se § 46.1 i insolvenslagen):

- Kostnaderna för insolvensförfarandet.
- Utlägg som har anknytning till att bevara, förvalta och hantera konkursboet.
- Samtliga offentliga pålagor som gäller konkursboet, såvida sådana omständigheter som föranledde skyldigheten att betala dylika pålagor förelåg till följd av att insolvensförfarandet inleddes.
- Arbetstagarnas krav på löpande löneutbetalningar under tidsperioden efter att insolvensförfarandet inleddes.
- Anspråk på fullgörande av sådana bilaterala avtal som konkursförvaltaren ingår.
- Anspråk som föranleds av konkursförvaltarens rättshandlingar.
- Anspråk som föranleds av obehörig vinst ur konkursboet.
- Anspråk som föranleds av att ett anställningsavtal har sagts upp, om parterna ingår ett nytt anställningsavtal medan insolvensförfarandet pågår.

Massafordringar behöver inte anmälas inom ramen för insolvensförfarandet. Om konkursförvaltaren vägrar att betala sådana massafordringar som förfallit till betalning, kan borgenärerna väcka talan i domstol för att få sina anspråk tillgodosedda.

12 Enligt vilka regler ska fordringar anmälas, styrkas och godtas?

Konkursfordringar ska anmälas skriftligt till konkursdomstolen. Anmälan ska göras i inhemsk valuta (euro), varvid valutaomräkning ska ske enligt valutakurserna för den dag då insolvensförfarandet inleddes. I denna anmälan ska fordringsbeloppet och de fakta som ligger till grund för fordran anges. I anmälan ska det även ingå en förteckning över de styrkande handlingar som kan företes för att intyga att den påstådda fordringen är befogad.

Borgenären ska också ange om återtagandeförbehåll gäller för en fordran och vilka tillgångar som omfattas av det samt huruvida kvittning begärs och, i så fall, storleken på de ömsesidiga fordringar som fanns när insolvensförfarandet inleddes. Fordringsägaren ska också ange sin e-postadress och lämna sina bankuppgifter.

Anmälan ska göras på det formulär som finns på justitieministeriets webbplats (www.justiz.gv.at). När en borgenär anmäler sin fordran på annat sätt än med hjälp av formuläret ska ansökan innehålla de uppgifter som efterfrågas i formuläret.

EU-förordning om insolvensförfaranden är tillämplig på fordringar som anmäls av utländska borgenärer. Om borgenären inte använder standardformuläret i genomförandeförordningen ska ansökan innehålla de uppgifter som anges i EU-förordningen om insolvensförfaranden.

Konkursfordringar ska anmälas inom ramen för den tidsfrist som anges i den österrikiska kungörelsen om insolvensförfaranden, dvs. Insolvenzedikt. Om anmälan görs försenat, måste borgenären eventuellt betala de kostnader som därigenom uppstår vid särskilda domstolsförhandlingar för prövning av fordringarna. Fordringar som inkommer mindre än fjorton dagar före domstolsförhandlingarna för prövning av slutsumman ska inte beaktas (se § 107.1 sista meningen i insolvenslagen).

Om konkursförvaltaren godkänner en anmäld fordran och om ingen annan insolvensborgenär bestrider beloppet, anses denna fordran ha fastställts inom ramen för insolvensförfarandet. Detta betyder i synnerhet att insolvensborgenärens anspråk beaktas då behållningen fördelas.

Om en anmäld fordran bestrids av konkursförvaltaren eller en insolvensborgenär, kan denna fordran prövas

enbart inom ramen för ett separat tvistemål. Frågan om huruvida den berörda fordran kan anses vara fastställd inom ramen för insolvensförfarandet beror följaktligen på hur domstolen avgör detta tvistemål.

13 Enligt vilka regler ska behållningen fördelas? Hur bestäms prioritetsordningen för borgenärernas fordringar och rättigheter?

Fördelningen av intäkterna efter försäljning av tillgångarna i konkursboet har reglerats i §§ 128–138 i insolvenslagen.

Ur konkursboet ska framför allt massafordringar tillgodoses, och därefter ska betalning utgå till insolvensborgenärerna.

Oavsett hur långt förfarandet fortskridit ska massaborgenärers fordringar tillgodoses så fort deras ersättningsanspråk har fastställts och så fort fordringarna förfaller till betalning. Om de medel som finns tillhanda inte räcker för att betala av massafordringarna helt och hållet, ska fordringarna tillgodoses i följande prioritetsordning (se § 47 i insolvenslagen):

- De kontanta utlägg som konkursförvaltaren betalat i förskott.
- Övriga förfarandekostnader.
- Förskott för kostnader som betalats av tredje part, om dessa förskott behövdes för att täcka in förfarandekostnaderna.
- Arbetstagarnas lönefordringar, såvida dessa lönefordringar inte har garanterats enligt den österrikiska lagen om lönekostnadssubventioner vid insolvens (Insolvenz-Entgeltsicherungsgesetz).
- Arbetstagarnas anspråk som föranleds av att deras anställningsavtal har sagts upp, såvida dessa anspråk inte har garanterats enligt den österrikiska lagen om lönekostnadssubventioner vid insolvens.
- Övriga massafordringar.

Det belopp som blir över efter att massafordringarna har betalats av helt och hållet ska fördelas till insolvensborgenärerna enligt deras kvoterade andelar. Insolvensborgenärernas ersättningsanspråk kan inte börja tillgodoses innan domstolsförhandlingarna för allmän prövning av fordringarna har ägt rum. Konkursförvaltaren ska i princip fördela behållningen efter att ha hört borgenärskommittén och efter konkursdomstolens godkännande av utkastet till fördelningsnyckel.

Prioriterade borgenärer går före insolvensborgenärer och massaborgenärer, såvida deras fordringar täcks in av de ställda säkerheterna (t.ex. genom beläggande av kvarstad). Överskottet av försäljningsintäkterna bokas in i det gemensamma konkursboet (se § 48.1 och 48.2 i insolvenslagen).

14 Vilka är villkoren för och verkningarna av att insolvensförfarandet slutförs (inklusive ackord)?

Rekonstruktionsplan

Rekonstruktionsplanen är ett avtal som sluts mellan gäldenären och insolvensborgenärerna inom ramen för konkursförfarandet i syfte att betala av och få uppskov med konkursfordringarna. Dessutom fungerar planen som stöd vid skuldsaneringen. Planen måste godkännas av en majoritet av borgenärerna och ska dessutom fastställas av konkursdomstolen. Om gäldenärens utkast till rekonstruktionsplan antas av en majoritet av borgenärerna inom ramen för insolvensförfarandet och om rekonstruktionsplanen fastställs av konkursdomstolen, är gäldenären befriad från de skulder som inte ingår i rekonstruktionsplanens beräknade kvot.

Gäldenären kan i princip utarbeta en rekonstruktionsplan i samtliga olika typer av insolvensförfaranden, alltså inte enbart vid rekonstruktion, utan även vid konkursförfaranden (varvid konkursförfarandet inte i första hand är inriktat på avyttring och avveckling, utan snarare ska man även inom ett konkursförfarande först kontrollera om det är möjligt att utarbeta en rekonstruktionsplan).

I rekonstruktionsplanen måste gäldenären erbjuda sig att betala tillbaka åtminstone 20 % av värdet på konkursfordringarna till konkursgäldenärerna inom en period på två år. I fråga om fysiska personer som inte driver något företag kan betalningsfristen uppgå till fem år. Anspråk som framställs av borgenärer med

separationsrätt eller förmånsrätt får inte påverkas av rekonstruktionsplanen. Massaborgenärers anspråk ska tillgodoses fullt ut, och insolvensborgenärer ska i princip behandlas lika.

Insolvensförfarandet kallas rekonstruktionsförfarande om en rekonstruktionsplan föreligger redan då förfarandet inleds.

Förfarande för skuldreglering

Det är inte bara företag eller juridiska personer som har möjlighet att utarbeta rekonstruktionsplaner, utan även fysiska personer som inte driver något företag. Om ingen rekonstruktionsplan utarbetas inom detta förfarande för skuldreglering, kommer gäldenärens tillgångar att avyttras. En ytterligare möjlighet till skuldlättnad erbjuds genom en betalningsplan och i andra hand genom ett förenklat insolvensförfarande (Abschöpfungsverfahren). Betalningsplaner är en särskild typ av rekonstruktionsplaner. Den största skillnaden är avsaknaden av kvantitativ minimikvot.

Om borgenärerna inte godkänner betalningsplanen, ska domstolen på gäldenärens begäran besluta om ett förenklat insolvensförfarande med en återbetalningsplan eller med en avskrivningsplan för avskrivning av resterande obetalda skulder. Återbetalningsplanen omfattas av striktare villkor än avskrivningsplanen; dessa utgör ytterligare hinder för avskrivning. Borgenärernas samtycke krävs inte i något av fallen. I första hand är det den utmättningsbara delen av inkomsterna som dras av. Motsvarande (löne-)fordringar ska gäldenären betala av till borgenärernas förvaltare under en tidsperiod på tre år om det finns en återbetalningsplan och fem år om det finns en avskrivningsplan. När överlåtelseförklaringen löpt ut måste domstolen avsluta det förenklade insolvensförfarandet, om det fortfarande pågår, och samtidigt befria gäldenären från utestående skulder till insolvensborgenärerna (avskrivning av resterande skuld - Restschuldbefreiung).

Konkurs som inleds på begäran av en borgenär utgör en del av skuldsaneringsförfarandet. Den ska avslutas så snart gäldenären begär att en rekonstruktionsplan eller betalningsplan ska antas eller att ett förenklat insolvensförfarande ska inledas.

Avbrytande av insolvensförfarandet

Efter att en rekonstruktionsplan (eller betalningsplan) bekräftats av konkursdomstolen, avbryts insolvensförfarandet när bekräftelsebeslutet vinner laga kraft. Om det föreligger ett lagakraftvunnet beslut om att ett förenklat insolvensförfarande ska inledas, avbryts insolvensförfarandet likaså automatiskt.

I sådana fall där ingen rekonstruktions- eller betalningsplan kan utarbetas, ska konkursdomstolen genom sitt beslut upphäva insolvensförfarandet efter att det tillstyrkts att den slutliga utdelningen skett.

Insolvensförfarandet ska också upphävas om alla massa- och insolvensborgenärer godkänner detta, eller om det under insolvensförfarandet visar sig att tillgångarna inte räcker till för att täcka betalningarna medan insolvensförfarandet pågår.

Besluten om upphävande av insolvensförfarandet kommer att offentliggöras i databasen som innehåller uppgifter om insolvens.

Då beslutet om upphävande av insolvensförfarandet vinner laga kraft, återfår gäldenären full förfoganderätt över sina tillgångar (förutom om ett förenklat insolvensförfarande inleds), och konkursförvaltaren har inte längre rätt att förvalta över dem. Dessutom återfår gäldenären obegränsad aktiv och passiv saklegitimation (dvs. rätt att föra talan i en rättegång). I pågående rättegångar övergår rätten att föra talan från konkursboet till gäldenären. I vissa fall finns det administrativa begränsningar (t.ex. enligt den österrikiska lagen om näringsverksamhet, Gewerbeordnung), eller yrkesrättsliga begränsningar (t.ex. enligt den österrikiska lagen om advokater, Rechtsanwaltsordnung) som hindrar gäldenären från att driva ett företag igen. I synnerhet om gäldenären uppsåtligt gör sig skyldig till oredlighet och vårdslöshet mot borgenärer, kan detta få straffrättsliga påföljder.

15 Vad har borgenärerna för ställning efter slutfört insolvensförfarande?

Om ett insolvensförfarande inte slutar med skuldavskrivning (enligt vad som fastställts i rekonstruktionsplanen eller betalningsplanen eller inom ramen för det förenklade insolvensförfarandet, efter vilket resterande obetalda skulder avskrivs), har insolvensborgenärerna fri rätt till ny indrivning (Nachforderungsrecht), efter att beslutet

om upphävande av insolvensförfarandet vinner laga kraft. Detta innebär att borgenärerna återigen kan väcka talan eller kräva verkställighet av resterande fordringar som inte återbetalats av den tidigare insolvensgäldenären.

De olika typerna av skuldavskrivning inom ramen för insolvensförfarandet resulterar däremot i att de resterande fordringarna som överstiger den fastställda kvoten endast blir icke-exigibla fordringar (Naturalobligation), dvs. en skuld utan återbetalningsskyldighet, vilket innebär att skulden ska betalas tillbaka, men att den inte kan drivas in med tvång.

16 Vem står för kostnaderna för insolvensförfarandet?

Kostnaderna för insolvensförfarandet ska betalas från konkursboet.

Om tillgångarna inte räcker för att täcka kostnaderna, ska insolvensförfarandet inledas i alla fall, om den sökande borgenären i förskott betalar in ett belopp som täcker kostnaderna (med undantag för § 183a i insolvenslagen). Denna gäldenärs återbetalningskrav prioriteras framom övriga massaborgenärs fordringar (se § 46 första meningen i insolvenslagen).

17 Enligt vilka regler avgör man vilka återvinningsbestämmelser eller liknande bestämmelser som ska tillämpas?

Gäldenärens rättshandlingar innan insolvensförfarandet inleds

Vissa rättshandlingar som vidtagits innan insolvensförfarandet inleddes och som är till nackdel för borgenärerna kan ogiltigförklaras (se §§ 27 ff. i insolvenslagen). Både positiva rättshandlingar och underlåtenhet kan angripas, om de berör gäldenärens tillgångar. Villkoret för ett beslut om återvinning är att den berörda transaktionen är till men för insolvensborgenärerna. Diskriminering föreligger om den angripna rättshandlingen har lett till att de övriga borgenärernas anspråk inte tillgodosetts, antingen så att de samlade tillgångarna minskar eller att de samlade skulderna ökar. Ett ytterligare villkor för att få ett beslut om återvinning är att borgenärerna därigenom har bättre möjligheter att få sina anspråk tillgodosedda. Förutom dessa allmänna villkor ska även ett av följande villkor för återvinning uppfyllas:

- Återvinning på grund av avsiktligt skadlig behandling av borgenär (§ 28 första till tredje meningen i insolvenslagen)

Om gäldenären har haft för avsikt att behandla vissa borgenärer på ett diskriminerande sätt och om den tredje parten kände till detta, kan detta angripas. Talan om återvinning kan gälla en tidsperiod på tio år innan insolvensförfarandet inleddes (se § 28 första meningen i insolvenslagen). Om den tredje parten skäligen borde ha fått kännedom om gäldenärens avsikt att behandla vissa borgenärer på ett diskriminerande sätt, begränsas giltigheten för talan om återvinning till en tidsperiod på två år innan insolvensförfarandet inleddes.

- Återvinning på grund av förskingring av tillgångar (§ 28 fjärde meningen i insolvenslagen)

I detta förfarande kan man angripa sådana köpeavtal, bytesavtal och leveransavtal som ingåtts under det sista året innan insolvensförfarandet inleddes, såvida dessa ledde till att tillgångarna förskingrades på ett sätt som missgynnar borgenärerna. Ett ytterligare villkor är att den andra parten insåg detta eller borde ha insett det.

- Återvinning på grund av vederlagsfritt tillhandahållande (§ 29 i insolvenslagen)

I detta förfarande kan man också angripa sådana handlingar där gäldenären vederlagsfritt tillhandahöll varor eller tjänster under de sista två åren innan insolvensförfarandet inleddes.

- Återvinning på grund av otillbörligt gynnande av borgenär (§ 30 i insolvenslagen)

Om denna situation föreligger, är det möjligt att angripa vissa rättshandlingar genom vilka en borgenär gynnas mer än de andra. Villkoret för återvinning är att denna handling har ägt rum inom det sista året innan insolvensförfarandet inleddes. Samtidigt förutsätts att gäldenären är på obestånd eller överskuldssatt, eller att en ansökan om inledande av ett insolvensförfarande föreligger, eller att handlingen ägde rum inom de sista 60 dagarna innan insolvensförfarandet inleddes. Om täckningen (dvs. tillgodosende av anspråken eller

betalningsförsäkran) är bristande (dvs. borgenären har inte kunnat betala av fordringarna på grund av rättsförhållandets omfattning eller återbetalningarna har inte skett på det fastställda sättet eller inom den utsatta tidsfristen), finns det inga ytterligare (subjektiva) möjligheter att väcka talan om återvinning. Även om gäldenären tillgodoser anspråken eller avger betalningsförsäkran på regelrätt sätt (dvs. om detta sker på rätt sätt och i rätt tid), kan talan om återvinning väckas enligt § 30 i insolvenslagen. För att kunna väcka talan krävs i sådana fall att gäldenären hade för avsikt att behandla vissa borgenärer på ett diskriminerande sätt och att den andra parten kände till detta eller skäligen borde ha fått kännedom om detta.

- Återvinning på grund av kännedom om att gäldenären är på obestånd (§ 31 i insolvenslagen)

Denna situation gäller vissa rättshandlingar som ägde rum inom de sista sex månaderna innan insolvensförfarandet inleddes och efter att gäldenären kom på obestånd (blev överskuldssatt), under villkor att den andra parten kände till eller åtminstone borde ha känt till antingen att gäldenären är på obestånd eller överskuldssatt, eller att ansökan om att inleda ett insolvensförfarande har inlämnats. Ett ytterligare villkor är att borgenären genom denna rättshandling får en betalningsförsäkran eller får sina anspråk tillgodosedda, eller att transaktionen är direkt missgynnande.

Det är enbart konkursförvaltaren som får angripa en rättshandling. Dessförinnan ska konkursförvaltaren be borgenärskommittén om ett yttrande (se § 114.1 i insolvenslagen). Rättshandlingar angrips genom väckande av talan om återvinning, invändning (se § 43.1 i insolvenslagen), begäran om omprövning inom ramen för det exekutiva förfarandet för återvinning, eller anmälan till insolvensförfarandet som berör den part som motsätter sig återvinning. Vid fordrans upphörande på annat sätt ska talan väckas inom ett år efter inledandet av insolvensförfarandet, men fristen kan förlängas om insolvensförvaltaren och den part som motsätter sig återvinning är eniga om detta. Förlängningen får endast godkännas en gång och får inte överstiga tre månader (§ 43.2 i insolvenslagen).

Gäldenärens rättshandlingar efter att insolvensförfarandet har inletts

Om gäldenären inte har rätt att råda över sina egna tillgångar, har gäldenärens rättshandlingar gentemot insolvensborgenärerna i princip ingen verkan längre, om de vidtas efter att insolvensförfarandet inletts och om de berör konkursboet (se § 3.1 i insolvenslagen). Därvid handlar det om en så kallad avsaknad av juridisk giltighet. Gäldenären kan visserligen ingå avtalsenliga förpliktelser även efter att insolvensförfarandet inleds, men fordringar som uppstår i detta sammanhang kan inte indrivnas förrän insolvensförfarandet upphävs, om detta medför nackdelar för insolvensborgenärerna. Konkursförvaltaren kan emellertid i efterhand godkänna sådana transaktioner, så att de blir juridiskt giltiga.

Senaste uppdatering: 17/06/2025

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.